

Lagen om flygplatsavgifter

Årsrapport 2013

Innehåll

1	INLEDNING	3
2	TRANSPORTSTYRELSEN 2013	4
2.1	Beslut om flygplatsnät.....	4
2.2	Begäran om att hänskjuta tvist avseende 2013 års avgifter.....	5
2.3	Konsultation avseende 2014 års avgifter	5
2.4	Beslut avseende 2014 års avgifter	6

1 Inledning

I augusti 2011 trädde lagen (2011:866) och den kompletterande förordningen (2011:867) om flygplatsavgifter i kraft. Den svenska lagstiftningen innebar att Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/12/EG av den 12 mars 2009 om flygplatsavgifter genomfördes i Sverige.

Centralt i den svenska lagstiftningen är möjligheten för flygplatsanvändare och flygplatshavare att hänskjuta tvist om förändringar i flygplatsavgifter till Transportstyrelsen. I det fall flygplatshavare och flygplatsanvändare inte kan komma överens om förändringar i systemet för, eller nivån på flygplatsavgifter, kan luftrummet brukare hänskjuta tvist om detta till Transportstyrelsen. Transportstyrelsen har sedan att avgöra tvisten och fatta beslut. Transportstyrelsens beslut kan överklagas till förvaltningsdomstol.

Enligt 2 § i förordningen om flygplatsavgifter ska Transportstyrelsen årligen offentliggöra en rapport om den verksamhet som bedrivits med stöd av lagen om flygplatsavgifter. Denna rapport utgör denna årliga rapport för år 2013.

2 Transportstyrelsen 2013

Enligt lagstiftningen om flygplatsavgifter har Transportstyrelsen fyra uppgifter:

1. Transportstyrelsen ska hantera och besluta i hänskjutna tvister om förändringar i systemet för eller nivån på flygplatsavgifter vid flygplatser som omfattas av lagen (18 § i lagen);
2. Transportstyrelsen ska pröva ansökningar om att utse en sammanslutning av flygplatser till ett flygplatsnät (3 § i förordningen);
3. Transportstyrelsen ska offentliggöra vilka flygplatser som lagen omfattar (3 § i lagen);
4. Transportstyrelsen ska samarbeta med Europeiska kommissionen i deras arbete med den rapport som ska sammanställas enligt artikel 12.1 i direktivet (25 § i lagen).

Därutöver ger förordningen Transportstyrelsen rätt att utfärda föreskrifter för verkställighet av lagen (4 § i förordningen).

Under den aktuella perioden (2013) har Transportstyrelsen bedrivit verksamhet som faller under samtliga punkter.

Lagen om flygplatsavgifter omfattar de flygplatser som har minst fem miljoner passagerarrörelser årligen. I Sverige omfattas enbart Stockholm Arlanda flygplats av lagen om flygplatsavgifter.

2.1 Beslut om flygplatsnät

I lagen om flygplatsavgifter framgår att en sammanslutning av flygplatser kan ansöka hos Transportstyrelsen om att bli ett flygplatsnät.

Transportstyrelsen har sedan att fatta beslut om ansökan kan bifallas. Kravet för ett bifall är att en gemensam ledningsenhet finns för flygplatsnätet.

Vidare framgår av lagstiftningen att ett flygplatsnät får ha ett gemensamt avgiftssystem.

Den 27 juni 2013 inkom Swedavia AB med en ansökan om att Swedavia AB:s flygplatser inom det nationella basutbudet skulle utgöra ett flygplatsnät i enlighet med de krav som ställs i lagen om flygplatsavgifter och förordningen (2011:867) om flygplatsavgifter.

Transportstyrelsen bedömde att Swedavia AB:s ansökan uppfyllde kraven på en ansökan i enlighet med 3 § i förordningen och att kravet om en gemensam ledningsenhet i enlighet med 5 § lagen om flygplatsavgifter var

uppfyllt genom att Swedavias verkställande direktör är ytterst ansvarig för driften av sammanslutningen av flygplatser. Av propositionen framgår att Transportstyrelsen får utse en sammanslutning av flygplatser till flygplatsnät om kravet på en gemensam ledningsenhet är uppfyllt. Transportstyrelsen kan därmed ställa ytterligare krav för att bifalla en ansökan. I och med att regeringen inte sett skäl att gå utöver det underliggande direktivets minimikrav om en gemensam ledningsenhet ser dock inte Transportstyrelsen några skäl att ställa andra krav än de som explicit framgår av lagstiftningen.

Transportstyrelsen biföll enligt beslut 2 september 2013 Swedavia AB:s ansökan, se bilaga 1.

2.2 Begäran om att hänskjuta tvist avseende 2013 års avgifter

Inför det beslut om flygplatsavgifter vid Stockholm Arlanda flygplats 2012 som Swedavia AB fattade den 12 december 2011 höll Swedavia AB samråd med flygplatsanvändarna. Flera flygplatsanvändare hänsköt tvist om detta beslut och Transportstyrelsen fattade den 3 april 2012 slutligt beslut i den hänskjutna tvisten. I och med att Transportstyrelsen beslut innebar att ändringsbeslutet inte fick träda ikraft så gäller tidigare beslut om flygplatsavgifter så länge inget nytt beslut fattats.

I januari 2013 meddelade Swedavia AB att man inte hade för avsikt att hålla fortsatt samråd om 2012 års avgifter vilket innebär att såväl den tidigare avgiftsnivån och avgiftsstrukturen hölls oförändrad 2013.

I februari 2013 inkom en skrivelse från Svenska Flygbranschen till Transportstyrelsen med önskemål om att pröva om det är möjligt att hänskjuta tvist med anledning av Swedavia AB:s meddelande om att inte hålla fortsatt samråd. Transportstyrelsen beslutade att detta inte var möjligt på grund av att det inte fanns något nytt beslut om avgifter att hänskjuta tvist om. Svenska Flygbranschen överklagade Transportstyrelsens beslut till förvaltningsrätten. Förvaltningsrätten meddelade att tvist inte kan hänskjutas då något beslut inte har fattats.

2.3 Konsultation avseende 2014 års avgifter

I september 2013 inledde Swedavia AB sin samrådsprocess för avgifter avseende år 2014. Under samrådsprocessen deltog Transportstyrelsen vid samrådsmöten som observatör.

Fyra ordinarie samrådsmöten hölls under perioden 20 september – 6 december. Vid mötena informerades bl.a. om Swedavia AB:s avgiftsmodell, avgiftsstruktur, incitamentsprogram och investeringsplaner. Efter respektive möte skickades minnesanteckningar ut till mötets deltagare.

Eventuella kommentarer och frågor togs upp vid kommande möten. Under samrådsprocessen lyftes önskemål om kompletterande investeringsmöten. Detta föranledde att två separata investeringsmöten angående investeringar vid Stockholm Arlanda/Bromma och Göteborg Landvetter genomfördes i anslutning till ordinarie konsultation.

Den 12 december informerade Swedavia AB att beslut om flygplatsavgifter för 2014 kommer att fattas först efter årsskiftet.

2.4 Beslut avseende 2014 års avgifter

Den 2 januari beslutade Swedavia AB om flygplatsavgifter för 2014. Beslutet innebar att det totala avgiftsuttaget ökade med 1 procent. Flygplatsavgifterna sänktes med 1,5 procent medan avgifterna för marktjänstinfrastruktur och PRM¹ höjdes. Vidare innebar avgiftsförändringen en viss omläggning av Swedavias prismodell.

Branschens aktörer avstod från att hänskjuta tvist till Transportstyrelsen. De nya flygplatsavgifterna blev därmed gällande från 1 april 2014.

¹ Persons with Reduced Mobility